

אלyon הילל הקודש

וועלנטלי' כע אלyon אויסגעטען דורך
מוסדות הילל הקודש ברסלב וויליאנסבורג
עליסדה ע"י כ"ק ערנו מהרא"ש ז"ע

זמן (NYC)	
8:05	הדלקת הנורתה
9:34	מושאי שב"ק
	שיעורים כסדרו
"נ"ר.....	הוושע א' - ב'
ביבלי.....	זבחים צ"ט
ירושלמי.....	נדח א'
תוספותא.....	בבא בתרא פרק א'
רמב"ם.....	שחיטה ג'

שער 7, אלyon 43 (354)

פרשת דברים, שבט חzion, ט' אב, שער תשע"ח לפ"ק

מהרא"ש דערציאלי

שבת חזון - תשעה באב

דער שבעת פאר תשעה באב ווערט אונגעראופן "שבת חזון". אין ספר שעיר המלך' ווערט געבערענטט איז "חזון" איז ראנשי תיבות חי' זעם ו'חצ'י ניכחה. דאס מײַנט איז אָפִילו פון טרויערט איז עס טאקע אָטרוייעריגע ציט, מען אָבער פון די אָפִילן חירבן בית המקדש, איז אָבער פון די אָנדערע זיט אָז אָז ניכחה, אָטרוייסט, אָז דִּיעַג וועלן נאָז ווערן אַיבְּעריגעדריט צו פֿרְילִיכָע טיע. ווען מישים וועט קומען בְּקָרֶוב, וועלן דִּיעַג ווערן אָז טוב.

ח'ז' לְדֻרְצִיאַילָן (מופת כ"ז) אָז ווען די ח'קמִים האבן גַּעֲזָעַן דִּישְׁרָקְלִיכָע חירבן אַוְיָפָן הַר הַבֵּית האבן זִי גַּעֲזָעַט אָז גַּעֲלָאָגָט. רַבִּי עַקְבָּא - וּוֹאָס אַיְזָה אַזְּקָה דָּאָרֶט גַּעֲזָעַן - הַאֲט אָבער גַּעֲלָאָט. האבן אַיְזָה דִּי ח'קמִים גַּעֲפָרָעָט: "פָּאָרְוָאָס לְאַכְּסָטוֹ?", הַאֲט רַבִּי עַקְבָּא גַּעֲזָאָגָט: "אָזְזָוּ וּוֹאָזְזָעַז אָז דִּי עַרְשְׁטַעַטְלָקָפָו די גַּבּוֹאָה אַיְזָה שְׁטַרְאָקָפָקִים גַּעֲוָאָרָן, אָז דִּעַר בֵּית המִקְדָּשׁ אַיְזָה חַרְבָּבָגָעָן, גַּלְיָבָבָגָעָן אָז דִּי צְוּוּיְטַע הַעַלְפָט גַּבּוֹאָה וּוֹעַט אַזְקָה מִקְדָּמָים וּוֹעַרְן, אָז מִיר וּוֹעַלְן נאָז אַוְיָגְעָרָאָכָטָן וּוֹעַרְן".

<<<<

א' גוט ווארט אַיְזָה זַאְךְ בְּעַט אַיְזָה דִיר,
וּוֹרְגִּינְשְׁטַעַט דָּעַרְשָׁאָקָן
אוֹן פָּאָרְלִיּוֹר וּוֹעַז קְוֹמָעַן גַּוְיִינְשְׁוֹרָעָן נְסִינוֹתָן;
דִּעַר הַיְלִיכָעָר רַבִּי זַאְגָט (ספר המתות, אות פ"ד, ס"ו):
"סְגָלָה לְכַבְּלָל אֶת הַפְּמַד, לְזַכְרָר אַבְרָהָם אַבְיָנוּ", אָז
קְעוֹלָה נִישְׁתַּוְוְעָרָן דָּעַרְשָׁאָקָן אַז פָּאָרְלִיּוֹר, אָז
זַאְל גַּעֲזָעַקָּעָן פָו אַבְרָהָם אַבְיָנוּ; לְקָאָרָה,
הַעַלְפָט גַּעֲזָעַקָּעָן פָו אַבְרָהָם אַבְיָנוּ נִישְׁתַּוְוְעָרָן
דָּעַרְשָׁאָקָן; נַאֲרָקְמִינְיוֹ זְרוֹמָס לְבְרָכָה זַאְגָן אַבָּותָה.
ז: עַשְׂרָה נְסִינוֹת בְּנִינְסָה אַבְרָהָם אַבְיָנוּ עַלְיוֹ הַשְׁלָוָם
וְעַמְדָבְּלָס, לְחוֹדְשָׁעָמָה חַבְתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אַבְיָנוּ
עַלְיוֹ הַשְׁלָוָם, אָזְזָעַז נְסִינוֹת הַאֲט דִּעַר אַיְשְׁעָרָשָׁעָר
גַּעֲבָרָעָט אַזְקָה אַבְרָהָם אַבְיָנוּ אָז עַר הַאֲט זַיְקָה
דָּעַרְהָאָלָטָן אָזְזָעַט עַלְהָאָט קִיּוֹן קְשִׁיטָא אַזְקָה
אַיְשְׁעָרָשָׁיְן; מַזְהָרָא"ש זַאְגָט בָּאָז פָו צְדִיקִים עַיְיָ
בְּסְפַר הַשְׁלִיחָה פְּרָשָׁת וְנִירָא, אָזְזָעַט אָז דִּי
גַּיִיט אַרְיִיעָר אַזְקָה גַּעֲזָעַט, מעַן פְּרָאָבָרָט אַזְקָה
יַעֲדָן אַיְיָעָם מִיט די צָעַן נְסִינוֹת, אָזְזָעַט אַזְקָה
וּוֹאָס דָּעַרְהָאָלָט זַיְקָה לְלִיבָּט וּוֹיִיטָעָר אַיְיָעָם
הַיְלִילָוֹ בְּאַשְׁעָרָר; מִיט דִּעַם מַעְסָט מַעַן דָּאָס
גַּרְזִיסְקִיט פָו אָזְדָּי - וּוֹיִטָּל עַר דָּעַרְהָאָלָט זַיְקָה.

(עַצְטוֹן אַמוֹנָה, פ' פְּנִיסָה תְּשָׁע"ח)

פרשת השבוע

אללה הרברט אָשֶׁר דָּבָר מֹשֶׁה אֶל בְּלִיּוֹן בְּעַרְבָּה מִולְסָוף. זַאְגָט רַבִּי, מֹשֶׁה נִבְנֵנוּ הָאָט אַוְיָגְעָרָעָט אֶלְעָזֶר וְוֹאָזְדִּין דִּי אַיְזָה
הַאֲבָן גַּעֲזָעַט קְעָנוּ בְּעַם אַיְבְּרָעָשָׁטָן, עַר הָאָט אָבעָר עַם נַאֲר דָּעַרְמָאנְטָב
בְּרָמָה, וַיְעַזְנֵנוּ דִּי בְּבָדָן פָּנִי דִּי אַיְזָה.
מַזְהָרָא"ש אָזְדָּאָס מַסְבִּיר לְוִית וּדְעַר רַבִּי זַאְגָט (לִיקְשִׁי מַזְהָרָא"ש חַלְקָה ס' ס"מ א') או
מַעַן קְעָנוּ גַּישְׁתָּמָן זִי זְיִינְשָׁוּס אַיְזָה, וַיְיִדְמְשָׁה זַאְגָט (אַבְּוֹת ב', ד') אֶל תְּדִין אֶת
חַבְּךָ עַד שְׁתִּיגַע לְמִקְומָו, מַעַן קְעָנוּ גַּישְׁתָּמָן זִי זְיִינְשָׁוּס וְלַאֲנָגָן מַעַן אַיְזָה גַּישְׁתָּמָן
אַיְזָה יְעַגְעָמִים פְּלָאָזָן. אָז וּוֹרְגָעָנוּ דִּעַן זִי אַזְקָה אַזְוִיְמָנִים פְּלָאָזָן?
נַאֲר דִּעַר אַיְבְּרָעָשָׁט, וְזָאָס עַדְעַר הָאָט אַזְקָה בְּיִ אָס, אָז עַר אַזְקָר מַקְבִּים דִּעַם
הַיְיָן אֶת בְּלִיּוֹן לְכָבָד וְכָות (אַבְּוֹת א', ו').
מַעַן קְעָנוּ קִיְּגָמָלְנִיל גַּישְׁתָּמָן זִי דִּי פְּלָאָזָן אַזְקָה סִבְובָת אַרְוֹם דִּעַם מַעְנָטָשׁ הַאֲבָן
אַזְקָה גַּעֲמָאָכָט טַוְן שְׁלָעַכְתָּם, אַזְקָה דָּעַפְּאָרָק קְעָנוּ קִיְּגָעָם גַּישְׁתָּמָן זִי זְיִינְשָׁוּס
אַיְבְּרָעָשָׁט אַלְיָין, וְזָאָס עַר וְיִוּסָט אֶלְעָזֶר אַזְקָה יְעַזְעָאָר.
כִּאֵם אַיְזָה פָּשָׁט אַזְקָה פְּסָוק, וְיַעֲנֵן מַשְׁהָה נִבְנֵנוּ הָאָט גַּעֲמָאָכָט אַזְקָה
עַבְּרוֹת פָּנִי דִּי אַיְזָה הַאֲט עַר דָּעַרְמָאנְטָב נַאֲר דִּי פְּלָעָזֶר, צַו נַיְיָן אַזְקָה
הַאֲבָן גַּעֲמָאָכָט דִּי אַיְזָה זַאְלָן זַיְגָדָן, אַבְּעָר בְּאַמְתָּה זַעֲגָעָן אַידִישָׁע קוֹנְגָעָר וְוַאֲיָל
אַזְקָה גַּישְׁתָּמָן זִי זְיִינְשָׁוּס.

(את התחלה דברים ז)

אתה עֹבֵר הַיּוֹם אֶת גְּבוֹל מֹזָאָב אֶת עַר. מַזְהָרָא"ש אָזְזָעַט אַזְקָה
לוֹיִט וּדְעַר רַבִּי זַאְגָט (לִיקְשִׁי מַזְהָרָא"ש חַלְקָה א' ס' ר'יע'ב) אַזְקָה פְּסָוק (תְּהִלָּמִים ז', ו')
הַיּוֹם אָמַם בְּקוֹלָוּ תְּשִׁמְעָו, אַז גַּעֲוּוֹאָלְדִּינְעָא עַזָּה פָּאָר אַז מַעְנָטָשׁ עַר זַאְלְמָצְלָה
סִי בְּרוֹחָנִיות אַזְקָה בְּנִשְׁמִוֹת, אָז מַעַן זַאְלְמָצְלָה אַזְקָה זַיְגָטָן. וְזָאָס
קְעָנוּ אֶדְקִינְטָמָן, צַו מַאֲכָן פְּרָשָׁה, אַדְעָר אַרְיִיצְוָבָאָפָן מִצְוֹת וּמִעָשִׂים טּוּבִים",
וְזַיְיָל אַזְקָה טְרָאָכָט מַעַן זַיְיָל פְּרָשָׁה, אַדְעָר אַרְיִיצְוָבָאָפָן מִצְוֹת וּמִעָשִׂים טּוּבִים",
כַּאֲךְ גַּעֲוּוֹנָה בְּיִזְעָמָן, צַו מַאֲכָן פְּרָשָׁה, אַדְעָר אַרְיִיצְוָבָאָפָן מִצְוֹת וּמִעָשִׂים טּוּבִים",
גַּעֲוּוֹנָה בְּיִזְעָמָן, וְזַיְיָל אַזְקָה זַיְיָל פְּרָשָׁה, וְזַעֲרֵט מַעַן צַוְּבָאָקָה "אֶדְקָה
כַּאֲךְ גַּעֲוּוֹנָה בְּיִזְעָמָן, צַו מַאֲכָן פְּרָשָׁה, אַדְעָר אַרְיִיצְוָבָאָפָן, אָז אַזְיִי וּאַזְקָה
כַּאֲךְ גַּעֲוּוֹנָה בְּיִזְעָמָן, צַו מַאֲכָן פְּרָשָׁה, אַדְעָר אַרְיִיצְוָבָאָפָן, אָז אַזְיִי וּאַזְקָה
גַּעֲוּוֹנָה בְּיִזְעָמָן, וְזַיְיָל אַזְקָה זַיְיָל פְּרָשָׁה, אַדְעָר אַרְיִיצְוָבָאָפָן, אָז אַזְיִי וּזַיְיָל
מַעַן טְרָאָכָט אַזְקָה זַיְיָל פְּרָשָׁה, אַדְעָר אַרְיִיצְוָבָאָפָן, אָז אַזְיִי וּזַיְיָל
אַזְקָה זַיְיָל? ", וְזַעֲרֵט מַעַן טְרָאָכָט נַאֲר אַזְקָה זַיְיָל כְּעַמְדָן אַנְהָאָלָטָן וְוַיְיָטָר
עַצְמִינְטָמָן, דָּאָז אַזְקָה זַיְיָל מַעַן פְּגָעָם הַיְיָטָן טּוּבִים זַיְיָן. אַזְקָה
רַאֲבָדָן אַזְקָה זַיְיָל פְּגָעָם, אַזְקָה זַיְיָל שְׁלָעַכְתָּם, אַזְקָה זַיְיָל
פְּרָשָׁה שְׁלָעַכְתָּם וּוֹאָס זַיְיָל גַּעֲזָעַט שְׁלָעַכְתָּם, אַזְקָה זַיְיָל
עַצְמִינְטָמָן נַאֲר פְּגָעָם הַיְיָטָן טּוּבִים זַיְיָן. אַזְקָה
פְּרָשָׁה שְׁלָעַכְתָּם וּוֹאָס זַיְיָל עַר מַעַן זַיְיָל מַעְנָטָשׁ זַיְיָן.
רַאֲבָדָן אַזְקָה זַיְיָל פְּגָעָם, אַזְקָה זַיְיָל שְׁלָעַכְתָּם, אַזְקָה זַיְיָל
פְּרָשָׁה שְׁלָעַכְתָּם וּוֹאָס זַיְיָל גַּעֲזָעַט שְׁלָעַכְתָּם, אַזְקָה זַיְיָל
עַצְמִינְטָמָן, דָּאָז אַזְקָה זַיְיָל פְּגָעָם דָּאָז וּמַעַט מַעַן זַיְיָל מַעְנָטָשׁ זַיְיָן.
רַאֲבָדָן אַזְקָה זַיְיָל פְּגָעָם, אַזְקָה זַיְיָל שְׁלָעַכְתָּם, אַזְקָה זַיְיָל
פְּרָשָׁה שְׁלָעַכְתָּם וּוֹאָס זַיְיָל גַּעֲזָעַט שְׁלָעַכְתָּם, אַזְקָה זַיְיָל
עַצְמִינְטָמָן נַאֲר פְּגָעָם הַיְיָטָן טּוּבִים זַיְיָן. אַזְקָה
פְּרָשָׁה שְׁלָעַכְתָּם וּוֹאָס זַיְיָל עַר מַעַן זַיְיָל מַעְנָטָשׁ זַיְיָן.
(את התחלה דברים ז)

>>>>> די צדיקים קוקן אויף די פנימיות פון יעדן זאך, אפלו יעט אלעס איזס איזזוי שעודר און ביטער, וועלן די טיג אבער צום סוף איבערענדעריט ווערן צו מימים טובים, און מיר וועלן זיך ברייען מיט די גראיסע ישועות וואס דער איבערשטער וועט אונז העלפן.

עַס גִּיט אֶזְזִי וּוַיַּט אָז עַס צַעֲנָעַן גַּעֲוֹעַן צְדִיקִים אָנוּ יְהִידִי סֻגָּולָה וּאָס אֵין מְזֻמָּצַאי שְׁבַת חַזְוָן הָאָבִן וַיַּיְשַׁט גַּעֲזָאָגֶט "וְאַתָּה קָדוֹשׁ", אֶזְזִי וּוְמָעַן פִּרְט זִיךְיָה וּוְעַן עַס גַּעֲפָאַלְטָן אַיְםִינָן דִּי וּזְאַגְּטָמָעַן נִישָׁט "וְאַתָּה קָדוֹשׁ". וּוֹיְלִי זַיְהָ אָבָן גַּעֲהָאַט אֶזְאָ שְׁטָאַרְקָעָ אַמְוֹנָה אָז דָּעַר אַיְבָּעַרְשָׁטָעָר וּוּעַט אָוָןָה פּוֹן גְּלָוָהָן אַוְיסְלִיְיָן פּוֹן גְּלָוָהָן, אָנוּ דָּעַמְּפָאַלְטָן וּוּעַט דָּאַק תְּשָׁעָה בָּאָב זַיְהָ אָז יָם טּוֹב. אַבְּגָעָר וּוּעַן עַס אַיְזָגְעַמְּפָעָן דָּעַקְעַמְּפָעָן תְּשָׁעָה בָּאָב בַּיְנָאָכָט אָנוּ זַיְהָ אָבָן גַּעֲעַן אָז מָעַן לִיְדָעָר נְאַכְנִישָׁט אַוְיסְגָּעַלְיִיזָט גַּעֲוֹאָרָן, הָאָבָן זַיְהָ דָּעַמְּאַלְטָן גַּעֲזָאָגֶט "וְאַתָּה קָדוֹשׁ", צַו מְשָׁלִים זַיְהָ דָּאָס וּאָס מָעַן הָאָט אַוְיסְגָּעַלְאַטְזָט מְזֻמָּצַאי שְׁבַת.

די איגענע חורבן

ווען מען זאגט מגילת איכה דארך מען אויסטיטישן די פסוקים אויף זיך אלליין, איזוי ווי דער רבּי זאגט (ליקווי מוקה'ן) חלק ב' ספּון ק' איז זאנט צהלים, תחנויות, אַדער תיקון ח'זות זאל מען אויסטיטישן אלע פסוקים אויף זיך אלליין, די אלע מל'חות וואס שווייט און תהלים, די אלע שוואים וואס דוד המליך רעדז זיך אפּ וווען זיין און תהלים, דאס גויט איזויף די איינגענע מל'חות וואס יעדער מענטש' האט מיט זיין יציר הרע, וואס ער איז דער רערעטלער פֿינט פון אַ מענטש', ער ויל נאר הרבעגענע דעם מענטש ברוחניות בעבנשטיות, אונז אויף דעם בעט מען און תהלים אז דער אייבערשטער זאל אונז דער איסטיעווען פֿויעס יציר הרע און אלע שלעלכטעה זאנן.

קידוש לבנה

מוציאי תשעה באב פירט מען זיך או מען איז מקדש די לבנה. דער אָרְזַי' ר' לוי קדוש שרייבט אויף דעם (פרי עץ חיים, אחר סוד פנויות ת"ב) או דאס איז זיעער א גוריישע זיך צו מקדש זיין די לבנה מוציאי תשעה באב.

דער עינן דערפון איז, איזוי ווי מען זעט בי' די לבנה איז דוקא וווען זי ווערט
שווין זייר קלילין ביז מאן זעט עס שווין אינגעאנץ נישט, דוקא דעתמאלאט טוט זי
ייך באנייען, אונן הייבט אונ צו וווען צוריק גראסעער.

די צלובע איז איזיך יעט, דוקא גאנך תשעה באב וווען מען האט איזוי שטארק ערפלווערט איזיפן חרובן, דעםאלט איזיך ציטט איזיך צויניק אויפערהיינן און אונזהיינן פון פריש צו דינגען דעם איזיבערשטען אונז זיין וואויל און ערליך. און ערליך פאָר איזן מוצאי תשעה באב די פאסיגטטע צייט צו מחדש זיין די לְבָה.

(שיהוות מותג'א'ש חלק א' וחלק י' ערך תשעה באב, וחלק ט' ערך בין המptrים)

שְׁאָלוֹת וּתְשׁוּבּוֹת בְּרִסְלֵב

**מעג מען זאגן מאשנויות
אוום תשעה באב ?**

שאלה:

לכבוד דער ראש
יישיבה שליט"א

קדום א יישר כח פארץ

ענוטערן מיינע שאלות. איך האב גענואלט פראugen עטליכע שאלות איבער לימוד משניות.

א. איזו ווי סאי באקאנט די סגולה פון זאנן ח' פרקים משניות יעדן טאג, עס הריגט זעם זיך הצע און שלעפט א羅יס קדעם מאנטש פון זיינע שלעכט מעשים, מוהרא' ש שרייבט לאישר בפחל, חלק צה, חוף'(א) או דאס זעד רבי זאגט (שוחה קער), ספונן'(ט) או מיאל לעונען זעדן טאג 'כח' וכ'ק', דאס גיט אריף אוואר' ח' פרקים משניות, וויל איך וויסן צי דאס מיינט זוקא או מאמו יעדן טאג באזונדרער זאנן ח' פרקים, און עס ענדיגן פאר ססוערט נאכל, אעדער מיינט דאס בכלויות או מיאל עדינן גאנץ שהה סורי משנה יעדן חודש? איך פארשטי או משניות הקאט סגולות סי' וויפל און וויאזוי מען זאגט עס, איך וויל גאר וויזן לגביה דעם ענן פון ח' פרקים א טאג.

ב. וווען מ'זאנט צ'י' פֿרְקִים מְשֻׁנְיוֹת יַעֲנָן טָאג, עַנְדִּיגֶט מְעָן
מְשֻׁנְיוֹת אֶן 29 טָאג; וּוָאֵס לְעַרְכָּת מְעָן אַיִּעם דְּרַיְיכְּגֶטן טָאג
הַרְבָּה אַחֲרָיו נְיָאָה האַמְּנָה הַרְבָּה אַמְּנָה.

ג. תשעה באב וכדורמה, וזה מיטאר נישט לענערן צוליב אַבְּלִילָה, מעה מען זאנן ח' פֿרְקִים מְשִׁנְיוֹת ? ובפרט אַיְגָעָר וואס אַיְזָעָוָאַיְטָן דאס צו זאנן יעדן טאנ ? אויך וויל אַיך ווילון צי' מ'מעג דעמאלאט לענערן דעם רביעיס ספרים, אפשר גייט עס אַרְאיַין אַין קְלָל פֿון סְפִּרְיִי מַסְפֵּר ווָאַס דַּי פּוֹסְקִים זענען דן אַיכְעָר דעמס או מ'מעג דאס אפשר לענערן אומת תשעה באב.

ד. איך ארכבעט אויף א פלאז' ואו עס דריינען זיך זארט נישט
אניעוות דרנעה אונ נישט אידישע פרוייזן, וביברט אין די זומער,
ממעג מען זארט זאגן משניות, אדרער תהלים אונ ניך זכודמה?
אאנז די זעלכע אויך וווען מווארט אויף א באס אויפֿן גאס
זיכודומה געבן נישט אנטיעוות דיגע פרוייזן, מנג מען זארטן
לעדרנען?

איך הָאָרֶץ אֲזֵן אַיִל וְעַט מִיר דָּאַס אַלְעַס קְעַנְעַן קְלָאַר שְׁטַעַלְן.
אֲגַרְוִיסָּן יְיִשְׂרָאֵל, עַקְיָבָא

תְּשׁוֹבָה:

בָּעֹזֶרֶת הִי יַתְבִּרְךָ

יומן ב' פְּרִשָּׁת

לכבוד עקיבא גרו יאיר.

איך קאב עראַהַלען דײַן בְּרִיאָו.
 גער הייליגער רבִ הָאָט גַּעֲנָאָט פָּאָר ר' נְתַנֵּן זִכְרוֹנוֹ לְבָרְכָּה עַד
 צָאַל יְעַדְךָ טָאָג זָאָגֶן "ח'" פְּרָקִים מְשֻׁנִּיוֹת, אָוֵיךְ הָאָט דָּעָר רְבִי
 גַּעֲנָאָט פָּאָר עַלְלִיכָּע פַּוִּין אַוְשִׁי שְׁלֹמֹנִיו זַי זָאָלן זָאָג עַדְךָ טָאָג
 "ח'" פְּרָקִים מְשֻׁנִּיוֹת" (עַזְנִית שְׁחוֹת תְּרִין סִיקָּה). אָזְזִי אָוֵיךְ הָאָט
 צָאַל דָּעָר הַיְלִיגָּר טְשַׁעַרְנָאָבֵלָעָר מְגִיד זְכוֹתָו גַּעַן עַלְלִינוּ גַּעֲהִיסָּן מְעַן
 גַּעֲרַבְרָעַנְגָּט אַיִן זָאָג "ח'" פְּרָקִים מְשֻׁנִּיוֹת" אָזְזִי וּוּעָרֶט
 צָאַל יְעַדְךָ טָאָג זָאָגֶן "ח'" פְּרָקִים מְשֻׁנִּיוֹת" אָזְזִי וּוּעָרֶט
 גַּעֲרַבְרָעַנְגָּט סְדִירָם; כֵּן תְּנַגֵּג כֵּל יְמִינִיךָ, אָוֵיךְ וּוּעָרֶט
 כֵּל הַשָּׁהָה פְּרָקִים מְשֻׁנִּיוֹת" בְּלִי פִּירּוֹש בְּכָל יוֹם, כֵּדִי שְׂתָגָמָר בְּכָל חֽוֹדֶש
 גַּעֲרַבְרָעַנְגָּט פְּנַיעַם הַיְלִינָּן מְהֻנָּס פָּאָפִירְשׁ (אוֹ צְדִיקָּם קִימָן כָּב, אַת
 <<<<<

דער בעט שטעכט

ךער הייליגער צדיק רבי יוסף פון אוסטילא ז"ע (א זון פונעם עדרי רבי מונדקלילע בעשכער זער ז"ע) האט איינטאל געהערט אויך רער חוזה פון לובלן זי"ע גיט דורךפאנן זיין שטאט, אוון ער גיט מון הנטס זיך אפֿשטעלן אין שטאט זיך אפרען, אוון ער האט געהאט גרויס השק אויך רער צדיק זאל איינשטיין בי אים איינדרערהיים.

ער האט פאנשטיינען און דער חוויה זונעט זיך וועלן אראפליין בּי אים זיך אפרען פונגען וועג, און עס אין גענווען באוואויסט און עס האט זיך געקענט מאכן או ווען דער חוויה האט זיך אראפֿאַפֿעלִיגְט אויך אַבעט וואו עס אין געליגן דערויך צעפֿאָר אַינְיעָר וואס איז יישט געוווען ערליך, האט ער געשליגן "סֵס שטעכט מיר, דער בעט שטעכט מיר" און ער האט נישט גענוואלט שלאָקן אויך דעם בעט.

וְעַפְרָאָה הָאָתָּה רַבִּי יִסְרָאֵל גַּעֲוָאַלְטָ אַגְּנוֹגִיטָן פָּאָרְן חַזְקָה אַגְּיָע בֶּעֶט וְאָסְקִיעָר אִיז אַכְנִישָׁט גַּעֲלִיגָן דָּרוֹוִינָה, אַזְוִי אָז דָּעַר חַזְקָה זָאֵל זִיךְ רְוַאַיג קַעַגְעָן אַזְוַעַרְן אַזְוַרְן דָּעַם בֶּעֶט.

עד הנט ארכטער גערעפַן אַ קְשָׁרְבָּאָרִיךְ וְנָאָס אַיִּינָעָן אַ פְּסָלָלָעָרֶ, ער
הנט אַים דְּעַצְּמַיְלַט דֵּי גְּאַצְּעַזְוֹן וְאַךְ אָוּ ערְ מְזֻזָּה קָאָבָּאָן אַ גְּוֹטָעָן יְיַעַן בְּעַט פָּאָרֶן
חוֹזָה, אָוּן עַרְ וְאַל אַים בּוֹעַזְן אַ גְּוֹטָעָן בְּעַט, ערְ אַל גְּיַין אַזְנָן מְקֹהָה פָּאָרֶן
ערְ בּוֹיעַט עַס אַיִּין עַרְ זָאָל עַס בּוֹעַזְן מִיטְן עַרְלִיכָּעָן רְיַעַן בּוֹנוֹתָן, אַזְדָּעָר חֹזָה זָאָל
רוּעָלָן שְׁלָאָכְבָּן אַוְיךְ אָזְ אַבְּעַט.

דער סטאלער האט אביסל מורה געההא, ער קאט עטראט אט וואס זוועט ער
טאן אויב רעד בעט זוועט אויך נישט געפעלן פארן חזהה, אבער ער האט נישט
געווואטל אפזאגן רבוי יוסף, אוון ער האט זיך אונגעראגענומען צו מאכן דעם בעט.
יערדקס קאל זואס ער קאט געארבעט אויף דעם בעט איי ער קולד גענאגאנען
איין מקה, אוון ער האט געמאקט די בעט מיט גרויס שפלות איון ציבראאנקיקיט,
וועסנידיג זואסערעד צדיק גיטי ליאון אויף דעם בעט. וווען ער האט פראערזונידיט
דעם בעט האט ער עס ארייבער יעברגענט צו רבוי יוסך אינגעערההים. ער האט עס
אבער גענומען אוון אויריגגעלאיליגט אוין אַסְפָּעִצְיָעֵל שטוב, ער קאט איבצע
געצ'יזונג דעם בעט, אוון צונגעאשפֿאָרט דִּ טִיר, או קינעער זאל נישט נווען דִּ בעט
פאר דער חזהה וועט אונקומען.

ווען דער הייליגער חוויה איז אונגעזעקסונגן צו זי שטאט אוסטיליא, איז ריב יומפ אונטקעגן געגעאנגען דעם צדיק און אים פאנגעטען אריינזעוקמען צו אים אונגעערהיים זיך אפצוריין, דער חוויה האט אונגעונומען דעם פאלאנגן. רבבי יוכס האט זיך וויער געפעריךט און אריינגעברענונגט דעם צדיק און אים אונגעוויזין אויף דעם גיעם בעט זאענונגיג איז דער בעט קאט געמאכט אן ערליךער איד מיט גווע פוןונת, און זער צדריך גען זיך אוואר אפרויזן אויך דעם בעט.

געשרהין עיגנואלד ! עס שטעט מיר ! ", רבוי יוסף הנט זיך וויער דערשנאן, קאָס איז דאָק אַ נײַע בעט זואָס אָן ערליךער אִיד האָט געמאָט, פֿאָרוֹאָס וויל דער חווּז נישט לֵין דערחוּז ? עֶר קאָט נישט געוואָסְט זואָס צו טון, ער קאָט מורה געהָט צו עַבְּנָן זיין אַיִּינָן בעט פֿאָרָן חווּז, ער קאָט אָפְּנָעָר נישט געעהָט קְרִין בְּמִינָה, דער צְדִיק מוֹיזָך דאָק אָפְּרִיעָן, קאָט עֶר גַּעֲגַעֲבָן פֿאָרִין צְדִיק זיין אַיִּינָן בעט.

ונען דער חוויה האט זיך אראגנעליגט אויף זיין בעט, האט זיך דער חוויה אונגעורךון זאַס איז ציער א גוטע בעט! איך בין זיך מײַש מַהי' צו לינן דאָ!

דער אידיש האט זיער הנאה געהאט פון די היליגקייט פונעם בעט.

רבי יוסף ה' באה' געהאט או ער האט געגענט מנהה זיין דעם צדיק
מייט זיין בעט, עס איז אים אבער געווונן זיין ער אינטערעסאנט פאראוס דער
חוזה האט נישט ליב געהאט די ניע בעט. שפערער האט ער געבערגט פונעם
חוזה אלזין, "זא איז דאן א יייז בעט וואס אין ערליךער איד קאט געמאכט מיט
גוט בענות ספצעיציל פאנן צדיק, פאראוס איז ער צדיק נישט געווונן צופריך
פונעם בעט?"

קָאַת אִים דָּעַר חֹזֶה גְּעוּנְטְּפָעַטְּ, "אַמְתָּת טָאַקְעַן אָז עַרְבַּע בָּעַטְּ קָאַת גְּעַמְּאַכְּטְּ אָז
עַרְלִיכְעָרְ אִיד, אָוֹן דָּאָס אַז אַהֲיֵילְגָּעְטָעַטְּ, אַבְעָרְ עַס שְׁלָאָגְטְּ פָּוּן אַירְ אַרְוִיסְ אַ
מְרָה שְׁחֹזְהָרְ, וּנוֹילְ דָּעַר אַיד קָאַת גְּעַמְּאַכְּטְּ דָּעַם בָּעַטְּ אַזְּ דִּי נְיִינְ טָעַג, אָוֹן עַרְ
אַזְּ דָּאָקְ גְּעוּנְעָן אָז עַרְלִיכְעָרְ אַיד אַזְּ עַרְגְּעַוּנְן זַיְעַר טְרְוּעְרִיגְ אַזְּקָן חְרוּבְּנְ בֵּית
הַמְּקֹדְשָׁ, אַבְעָרְ עַס אַזְּ גְּעוּנְעָן אַוְרָאָן וּוֹעָגְ פָּוּן עַצְבָּתְּ אַזְּ מְרָה שְׁחֹזְהָרְ, אָוֹן
עַרְפָּאָרְ קָאַת עַרְ אַרְיִינְגְּלִיגְטְּ אַיְעָם בָּעַטְּ אַמְּרָה שְׁחֹזְהָרְ, וּוָאָס דָּאָס קָאַת
נִישְׁתְּ גְּעַלְאָזְטְּ דָּעַם הַיְלִינְן חֹזֶה לִיןְ גְּעַרְוִיפְּ.

די ריקטיע וועג איז צו טרוועגן מאיט א דאענונג איז דער אַיְכָבָרְשָׁעֶר וּוּעַט אונז זיךער נישט פאלראָן, נאר ער וועט אונז שווין בקרוב אויסיליזן און אויפֿבוּן דעם בית המקדש בע"א.

(שיכון מורה"ש חלק ט"ז ערך בין המקרים)

(א): "טוב ללמוד משלימות בכל יום, ואם אפשר שישלים ח"י פרקים בכל יום, נגיד כי עולמות מה טוב ומה נעים", עס איז זעיר גוט מען זאל עידן טאג לעונען בכחן פרקים משניות, "ה' חיליק עמו", איך וויל קאנן א חלק מיט זוי, "פי הוה ייקון גודל לפגס הברית, סוד אל חי", וויל מיטן זאנן אכחן פרקים משניות איז מען מפקן וואס מען האט פוגס נועונען אין דיז חטא פון פנים הברית, "ויש להם גם נז סגוליה להרוג האיך הרע", אוזיך האט דאס א סגוליה צו הרבעען רעם יאיך הרע, רעם סגוליה להמשיך נסמה, שהוא אותיות משנה", אוזיך האט דאס א סגוליה צו רערעגען א ריינע נשמה אויןען קענטש.

דער הייליגער רבבי זאגט (שיחות ק"ר, סימן יט): "אַפְּלִיו אֶעֱנְתֵּשׁ וְאָס אַיִּז אַרְיִין עַפְּאָלִין אַיִּן עֲבָרוֹת וְחַמְנָא לְצַלְזָן; אֹוֵיב וּוּטָר עַר זַיִק מַאֲכָן אֶקְבִּיעָות צַו לְעַרְגָּעָן עַזְנִין טָאג בָּךְ וּפָךְ, יְהִי מָה שְׁחַי", וּוּטָר אִים דִּי תָּרָה אֲרוֹיסִים גַּעַמְעָן פָּון זַיִין לאַנְטָנָר אָוֹן עַר וּוּטָר וּוּעָן אָן עַרְלִיכְעָר אַיד"; מַזְקָרָא שׂ זְכָרָנוּ לְבָנָה זַאגָט, זו דער שִׁיחָה גַּיִיט אֲרוֹרִיךְ אַוְיף "חַי" פְּרָקִים מְשֻׁנִּיות". אַפְּלִיו אַיִּינָר אַיִּז גַּעַבְעָךְ גַּעַפְּאָלִין אַיִּן שְׁמוֹצִיעַ מַעֲשִׂים, אֹוֵיב וּוּטָר עַר זַיִק מַאֲכָן אֶקְבִּיעָות צַו זַאגָן ברַיִין טָאג "חַי" פְּרָקִים מְשֻׁנִּיות", וּוּטָר אִים דִּי תָּרָה אֲרוֹיסִים גַּעַמְעָן פָּון זַיִינָה נִישְׁתָּרַט מַעֲשִׂים.

עַס אִז נִישָׁת שְׂעוּר צוֹ זָקֵן ח' ח' פְּרָקִים מִשְׁנִיוֹת יְעַד טָאג, מַעַן קָעֵן דָּא אֶינְטִילְוּן דִּירְכָּן טָאג אַוְיָף לְגַלְגָּלָן: זָקֵס פְּרָקִים אַיְדָעָרְפִּי, זָקֵס פְּרָקִים אַכְמִיטָּא ג אָוֹן זָקֵס פְּרָקִים בְּגַנְאָכָט. עַס דָּאוּר נִישָׁת גַּעֲנָגָט וְעַרְן דָּזְקָא בְּגַטְאָגְבָּי, נָאָר וּזְעַן מַעַן הָאָט אַבְּיָל צִיִּיט בְּגַטְאָגְבָּא אַדְעָר בְּגַיְאָכָט זָאָל מַעַן אַרְיָין כָּאָפָן אָאָך אַפְּרָקִים מִשְׁנִיוֹת אָוֹן נָאָך אַפְּרָקִים מִשְׁנִיוֹת בֵּין מַעַן וּזְעַט אַנְקוּמוּעַן צוֹ ח' ח' רְקִים מִשְׁנִיוֹת.

מהורה"ש פליגט זיך שטענדייג אאריכען: "ווי איזו זעט מען אויף אַזְעָטַן צִי עַר אַיִן אַפְּלַמְּדֵה הַיְכָל קְפֻּדָּשׁ?" אויב ער דרייט זיך מיט אַלְלַיְנָעַ מְשֻׁנְיוֹתָל אַזְנַעַפָּש, אַזְנַעַ ער האט אַפְּאָר אַבְּעַרְגָּעַ מְנֻוּט, קָאָפֶט ער גְּרִיןְזַּעַן נָאָח אַפְּרָק אַהֲן נָאָח אַפְּרָק - רָאַס אַיִן אַסְּמָן פָּנָן אַפְּלַמְּדֵה הַיְכָל קְפֻּדָּשׁ". אַז מְעַן זָאָגַט יְעַדְן טָאגַט כִּי פְּרָקִים מְשֻׁנְיוֹתָן? אַיִן מְעַן זָוְחָה מְסִים צַוְּזַיְינָן יְעַדְן יְיַיְנִיכְנָן חֹזֶשֶׁ גָּאָזֶן "שְׁשָׁה סְדָרִי מְשֻׁנָּה". אַפְּיָלוּ מְעַן פָּאַרְשָׁתִיִּיט נִישְׁטָה וְאַז מְעַן עַרְבָּטַס זָלְמַעַן זָאָגַן דִּי וּוּרְטָעַר פָּוֹן דִּי הַיְילְגָּעַ תּוֹרָה, וּוּילְיָה דִּי וּוּרְטָעַר פָּוֹן דִּי גּוֹרְזָה וְיַיְינְגָּט דָּעַם מְעַנְטָשׁ, אַזְוּ וּוּחַכְמָנוּן זָקְרוֹנָם לְבָכָה זָאָגַן (עַזְבָּה וּהָיָה): גּוֹרָה רַבָּא, לְעוֹלָם לִיְרָס אַנְיִשׁ וְאַף עַל גַּב דְּמַשְׁפָּחָה, וְאַף עַל גַּב גְּלָא בְּעַמִּי אַמְּרָר, אַמְּעַנְטָשׁ זָלְלַעֲגָעַן דִּי הַיְילְגָּעַ תּוֹרָה אַפְּיָלוּ ער פָּאַרְגָּעַסְט וְאַז ער עַרְבָּטַס, אַזְנַעַן אַפְּיָלוּ ער פָּאַרְשָׁתִיִּיט נִישְׁטָה וְאַז ער לְעַרְבָּטַס, נָאָךְ זָאָגַן דִּי הַיְילְגָּעַ כְּכָמִים (שְׁתַּסְסָדָה): "לִגְמָד אַיִשְׁׁסָה וְהַדָּר לִיְסָבָד", קָודָם וְאַרְפָּמָעַן אַסְאָךְ זָאָגַן דִּי עַרְבָּטַר, אַזְנַעַן נְאַכְּדָעַם קוּמָט מְעַן שְׂוִין צַוְּפָאַרְשָׁתִיִּין.

אסקוף פלמיזי היכל הקונש עלרגען מושניות מיטן חודש. ראס הייסט, זיי הייבן יעדן ראש חודש נאכאמאל ששה סדרי משנה; א' לחודש זאנט מען גאנץ מסכת ברכות, גאנץ מסכת פאה און די ערשות פרק פון דמאן, ב' לחודש גיטען וויטנער מיט מסכת דמאן, גאנץ מסכת קלאים און די ערשות זורי פנוקים פון טבעית, און איזו וויטנער בי ממען איי מסים יעדן חודש גאנץ ששה סדרי משנה, זונ וווען מען החלט בי א' חודש וואס קאט דרייסיג טאג מאן זיי זיך א' איזונגעגע שיעור און משניות, ראס לעונגען זיי יעדן חודש מלא דעם דרייסיגסטן טאג.

בגונזאי מעד מצליה, דעריךער אויז נישט פָּדַי צו קווין אויר אַזויוּיטן.
דר אויז מעד מצליה, דעריךער אויז נישט פָּדַי צו קווין אויר אַזויוּיטן.

ונשעה באב נאכטיאג. זיאאג זיינע שיעורדים קבושים, מקרא, משנה, גמרא וכוי' וכו', מעג עס לערנען.

או מעת רעתק שווין פון לענגן משניות תשעה באב, איז קדי צו דערמאכען וואס געד הייליגער בגין יששכר זאגט (חודש פמו אב- מאקורי ריש פמו אב, נפער ב) : "סִק"

